

Türk Tabipleri Birliği

Turkish Medical Association

2047/2021

12.07.2021

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI'NA ANKARA

Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi Mezuniyet Töreninde yaşananlar üzerine Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'na yazmak gerekliliği duyulmuştur.

Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi mezuniyet töreninde hekimlik andının “ayrım yapmama” kısmının çıkarılıp okutulmaya çalışıldığı; yeni mezun olacak hekim meslektaşlarımızın duruma tepki göstermesi üzerine bu kez de hekimlik andının okutulmadığı bilgisi gerek hekimler gerekse basın tarafından Türk Tabipleri Birliği'ne (TTB) iletilmiştir.

Cenevre Bildirgesi tüm hekimler için ortak ve bağlayıcıdır. Hekim-hasta ilişkisinde insan olmaktan başka hiçbir tanım, hasta için ayrıcalık ya da ayrımcılık nedeni olamaz. İnsanlığın belleğindeki her türlü acı ve ayrımcılık, hekimlerin de belleğinde olmalıdır. Hekimin hastasına sadece insan olarak yaklaşabileceğini ortaya koyan hekimlik andı üzerinde ayrımcılığa yol açabilecek her eksiltme, ekleme ya da değişiklik etik ihlal ve suçtur; hekimlikle bağdaşmaz. Hekimlere yol gösterecek etik ilkeleri yok saymaya/yok etmeye kalkışacağına inanan erk, kurum ya da kişiyi hekimlik değerlerinin de kaynağı olan insanlık değerleri engelleyecektir.

Hekimlik andı içeriğinin değiştirilmesi, “ayrım yapmama” ilkesinin okunmaması gibi etik dışı örneklerin görülüyor olması; standart, güncel ve evrensel değerlerimizi içeren bir metnin kullanılmasının ne kadar gerekli olduğunu ortaya koymaktadır. Dünya Tabipler Birliği Cenevre Bildirgesi, diğer adıyla "Hekimlik Andı", Dünya Tabipler Birliği'nin yürüttüğü iki yıllık bir çalışma sonucunda güncellenmiş ve Ekim 2017'de düzenlenen Genel Kurul toplantısında güncellenmiş hali kabul edilmiştir (Ek-1). Tüm tıp fakülteleri bu “Hekimlik Andı” üzerinden öğrencilerini mezun etmişken, Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunlarına ekte sunulan (Ek-2) metinle uluslararası kuralları çiğneyerek yemin ettirmiştir. Ayrıca bu belgeyi Hacettepe Üniversitesi'nde okutulan hekimlik andı olarak aktarmakla kamuoyu yanıltılmak istenmiştir. Bilindiği üzere Türkiye'de tıp fakültelerinden mezun olan hekimler yurtdışında çalışmak için başvurmakta ve “İyi Hal Belgeleri” kurumumuz tarafından düzenlenmektedir. Bu belge kurumumuz tarafından düzenlenirken, elbette adına belge düzenlenen hekimin; bütün dünya hekimlerinin ortak metni olan Dünya Tabipler Birliği'nin belirlediği ve güncellediği hekimlik andını kabul eden, buradaki mesleki değerlere sahip çıkmaya söz veren hekim olduğu tasdik edilmektedir. Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi, mezunlarına hekimlik mesleğinin evrensel değerlerini içeren andını okutup, söz vermelerini sağlamadığı için mezunlarının yurtdışında çalışma haklarını bu uygulamayla sakatlamıştır.

Bu bağlamda TTB'nin Dünya Tabipler Birliği Cenevre Bildirgesi'nde somutlaşan hekimlik etik değerlerine sahip çıktığını bir kez daha vurguluyoruz.

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

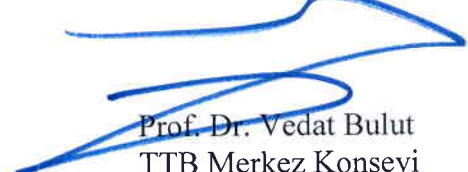
GMK Bulvarı Şehit Daniş Tunalıgil Sok. No: 2 / 17 - 23, 06570 Maltepe - Ankara / Türkiye
Tel: (+90 312) 231 31 79 | Faks: (+90 312) 231 19 52 - 53 | e-posta: ttb@ttb.org.tr | http://www.ttb.org.tr

Ayrıca hekimlik mesleğini icra ederken bütün hekimler salt etik değerler nedeniyle ayırım yapmama yükümlüsü değildir. Hukuki olarak da ayırım yapmamak zorundadır. Ülkemizin tarafı olduğu, Anayasa'nın 90/son fıkrası uyarınca Anayasaya aykırılığı ileri sürülemeyen Kanun hükmündeki Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları Ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi'nin emredici normları gereği taraf devletler "İnsana, hem birey, hem de insan türünün bir üyesi olarak saygı gösterilmesi ihtiyacına inanarak ve insan onurunu güvence altına almanın önemini kabul ederek" bu sözleşmeyi imzalamışlardır. Sözleşmenin birinci maddesi uyarınca "tüm insanların haysiyetini ve kimliğini koruyacak ve biyoloji ve tıbbın uygulanmasında, ayırım yapmadan herkesin, bütünlüğüne ve diğer hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesini güvence altına alacaklardır". Bu güvenceyi sağlamak için, " tarafların her biri, bu Sözleşme hükümlerinin yürürlüğe sokulması bakımından kendi iç hukuklarında gerekli tedbirleri alacaklardır". Bu kapsamda Sözleşmenin dördüncü maddesi gereğince de " araştırma dahil, sağlık alanında herhangi bir müdahalenin, ilgili meslekî yükümlülükler ve standartlara uygun olarak yapılması gerekir"

Dünya Tabipler Birliği tarafından Cenevre Bildirgesi ile belirlenen hekimlik andı Sözleşme'de belirtilen bir mesleki yükümlülük ve aynı zamanda bir mesleki standarttır. Bu andın tahrif edilerek hekimlik yemini ettirilmesi, hekimlerin meslek uygulamasının kısa adı ile Biyo-Tıp Sözleşmesinin başlangıç, birinci ve dördüncü maddelerine aykırı olacağı, bunun Anayasa'ya aykırı bir tutum olacağı tartışmasızdır. Yine aynı sözleşme hükümlerinin Anayasa'nın idari kuruluşlar arasında saydığı Sakarya Üniversitesi Tıp fakültesi için bağlayıcı olduğunu, bu sözleşmenin uygulanmasına dair güvenceleri sağlamak yerine sözleşmeye aykırı tutumun varlığı karşısında, aykırılığın ivedilikle giderilmesi gereken ve ilgililerine yönelik gerekli disiplin yaptırımlarının uygulanması gereken bir hukuka aykırı davranış olduğunu da bilginize sunarız. Sözleşmenin 26. Maddesinde belirtilen nedenlerin varlığı dışında, herhangi bir ilgilinin sözleşme ile güvence altına alınan insan haklarına ve mesleki yükümlülüklerle sınırlama getirmesi mümkün değildir. Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesinde ortaya çıkan davranışın insan haklarına, hekimlik mesleğinin etik değerlerine, mesleki yükümlülük ve standartlarına aykırılığının doğrudan iç hukukumuzda uygulanması zorunlu Biyo-Tıp Sözleşmesine aykırılığı dikkate alınarak

Yükseköğretim Kurulu olarak ilgililer hakkında müteselsilen soruşturma yürütülmesini ve sonuçlarının TTB'ye iletilmesini, Dünya Tabipler Birliği Cenevre Bildirgesi, diğer adıyla "Hekimlik Andı" okutulmayan öğrencilerin mezuniyetlerinin sağlanabilmesi için Andın tekrarlatılmasını, bu yıl Sakarya Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olan öğrencilerin listesinin TTB'ye iletilmesini talep eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Vedat Bulut
TTB Merkez Konseyi
Genel Sekreteri